

20. april 1944 gikk jeg i siste gym på eng.linjen, og denne dagen skulle vi ha heldagsprøve i engelsk. Vi gikk på Fridalen skole fra kl. 15 til 19, da Sydneshaugen skole var okkupert av tyskerne. Jeg satt faktisk og leste da smellet kom, og så røyken og flammene stige opp.

Jeg bodde på Hunstadhøyden – hvor jeg fremdeles bor – og min mor og jeg skjønnte straks at dette var alvorlig. Med eksplosjonen på Marineholmen friskt i minnet, tenkte vi med gru på hva som kunne ha skjedd.

Min far som var ansatt på Bergen Lysverker i L.Hillesgt, var gått på torget om morgenen - han var lovet noen kålplanter av en gartner der. Mine to yngre søstre var gått på skolen, den yngste på Nykronborg, og hun har fortalt at hun tenkte da smellet kom – ”Nå blir jeg heldigvis ikke hørt i 8 gangen!” Mange elever slang seg ned på golvet, før de senere gikk til tilfluktsrommet.

Vi hadde telefon hjemme, det var ikke så mange som hadde det da, og utlånet var stort. Men mor kom ikke frem til Lysverkene, alle linjer var blokkert. Det varte ikke lenge før vi hørte ulende sirener på vei til Haukeland sykehus – og vi så en stadig strøm av ambulanser på Danmarks plass – den gang Kronstadtorget.

En klassevenninne av meg ringte og sa vi vel burde melde oss for å hjelpe til – vi hadde nemlig gått på førstehjelpskurs den vinteren. Da fikk jeg endelig lov å gå til byen! På Røde Kors klinikken i Rosenberggaten ble vi mottatt med beskjed om å vente til de hadde gjort istand venteværelser til de mange som var såret.

Vi fikk en hvit frakk og 2 pinsetter, og ble vist hvordan vi skulle plukke ut de største glassplintene, før helsepersonell overtok. En merkelig situasjon, og en god følelse av å gjøre nytte for seg.

I noen dager var vi der og hjalp til. Så kom meldingen om at all undervisning var stanset – så vi *fikk* eksamen artium uten skriftlig eksamen!

Hjemme var det kaos med slektninger som skulle overnatte eller bare være der. De som bodde på Møhlenpris tenkte på hva som hadde skjedd på Marineholmen tidligere. Jeg husker best at jeg holdt meg unna kjøkkenet, for det vrimlet det av hjelpere!

Og så var det maten da, et stadig tilbakevendende problem! Det gjaldt å drøye brødsmulene mest mulig. Mine to søstre stod hver morgen i potetkakekø - en bakerforretning i nærheten fikk hver morgen potetkaker til 7 øre stykket - og disse ble solgt ”fritt” – men bare 10 til hver. Ingen fikk lov til å stille seg i kø før klokken 8.00 om morgenen, men da kom også folk springende fra alle kanter – og noen minutter senere var potetkakene som blåst bort!

Min far hadde et såkalt brennevinskort, og det ble brukt til byttehandel. Min søster husker at en mann kom hjem til oss med 8 brød i en kuffert. Det var antagelig brød som var stjålet fra tyskerne – og mannen fikk flasken!

Vi skulle ha en privat russefest i mai - og skulle levere 2 brødmerker. Jeg orket ikke spørre om 2 merker, så jeg stod over - men husker at jeg fikk noen boller av en klassevenninne. Det glemmer jeg ikke!

Og så var det silden da. Vi hadde tørket sild på loftet, og spekesild i kjelleren – og stor stas når vi fikk fersk fisk. Men fisk stekt i tran luktet ubeskrivelig!

Noen episoder sitter spikret i minnet. Som da vi fikk en sekk poteter og en sekk kålrabi fra Nordfjord. Men ved en ”glipp” var sekkene blitt stående ute på dekk under transporten – så innholdet var frosset! Da husker jeg at mor satt på kjøkkenet og gråt!

Vi hadde poteter på plenen – noe alle hadde – og litt grønnsaker og. Jeg husker godt min fars skuffelse da han en søndag morgen kom ut og så at to fine blomkålhoder var forsvunnet.

Klær ble også et problem etter hvert. Heldigvis hadde vi en sydame som kom hjem til oss noen dager høst og vår – og hun sydde om! To for små kjoler ble gjerne til en som var passelig. Strikkete pledd ble rekket opp og forvandlet til gensere – her var det ikke snakk om å kaste noe!

Min mormor hadde liggende en tung fløyelsgardin – og jeg fikk et nydelig sidt skjørt som mange misunte meg!

Nå er det 60 år siden alt dette hendte, men enkelte episoder sitter fast i minnet – mer enn kanskje noe som nylig har skjedd.

Dette er bare glimt fra denne tiden slik jeg husker den.

Med hilsen
Reidun

Kødannelse foran matbutikkene. Foto: Rolf Norvin. BBA-2848.004, Y:1.